

25 נובמבר 2021

#משואה50X50

בספטמבר 2022 ימלאו 50 שנה למכון משואה.

לקראת שנת היובל נחשוף מידי שבוע, במשך 50 שבועות, פריט נבחר מתוך אוספי ארכיון משואה.

פריט מספר 11 – יוחנן כהן "הבריחה"

בארכיון משואה פריטים רבים - מסמכים, תעודות ועדויות, המספרים על פעילות יוחנן כהן, איש ציבור ודיפלומט ישראלי, במסגרת תנועת "הבריחה" מטעם תנועת "הנוער הציוני".

"הבריחה" הייתה תנועת הגירה בלתי לגלית, שהחלה בקיץ 1944 באזורים ששחררו על ידי הצבא האדום באירופה, במטרה למצוא נתיבי בריחה לפליטים שורדי שואה כדי להגיע לארץ ישראל.

יוחנן כהן (1917-2013) נולד בלודז', פולין, בה היה פעיל מרכזי בתנועת "הנוער הציוני". הוא עלה ארצה באוקטובר 1937 והיה בין מייסדי קיבוץ תל יצחק של התנועה.

באוגוסט 1945 יוצא יוחנן לפולין כשליח המוסד לעלייה ב' כשהוא נושא שני דרכונים מזויפים: האחד בשם יואכים מזור (בזהות זאת היה כינויו המחתרתי "גדעון") והשני בשם יוזף לנדס (בזהות זאת היה כינויו המחתרתי "אורי").

יוחנן עובר דרך ארוכה עד הגעתו לפולין. תחנתו הראשונה באירופה היא איטליה, שם הוא מצטייד במסמכים מזהים של פליט אוסטרי. מאיטליה הוא ממשיך בדרכו בזהות של חייל בריגדה להונגריה, בה הוא מצטייד בתעודת פליט של הצלב האדום ומגיע לפולין דרך סלובקיה.

בפולין נמנה יוחנן על מפקדי "הבריחה", שם הוא נפגש עם שארית הפליטה, ואף הכיר את אשתו לעתיד, מרים. יוחנן נאסר פעמיים על ידי שלטונות פולין בניסיונות להברחת גבולות.

בשובו לארץ מילא יוחנן כהן שורה של תפקידים בכירים כחבר כנסת וכשגריר, והיה מהפעילים המרכזיים במכון משואה.

פריטים מקושרים:

פריט מספר 80582 - יוחנן (במרכז התמונה) עם חניכיו בתנועת הנוער הציוני, קן לודז', לפני המלחמה

פריט מספר 81747 - יוחנן כהן (שם קוד מחתרתי "גדעון") ומרים (מרישה) כהן 1945, פולין

פריט מספר 106079 - כרטיס שירות מספר 0051 על שם לנדס יוסף (אחד השמות הבדויים בהם השתמש יוחנן כהן בשליחותו לפולין) בתפקיד מאמן, ממטה הנוער היהודי "איחוד" בפולין. הוצא ב- 31.7.1946

